

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

Datum
2025-12-08

1 (3)

Diarienummer
9061-2025

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.me.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar över promemorian om ny miljöprövningsmyndighet (KN2025/01878)

Inledning

Regeringens förslag bygger i grunden på betänkandet ”En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess (SOU 2024:98). Länsstyrelsen Västerbotten har redan yttrat sig över denna utredning och förordade där förslaget att lägga tillståndsprövningarna på ett antal länsstyrelser. Länsstyrelsen avstyrkte förslaget om att bilda en ny miljöprövningsmyndighet framför allt med hänvisning till att det kunde förväntas stora omställningskostnader och försening av handläggning i en period där effektiva prövningsprocesser är viktigare än någonsin. Vi ser att dessa risker kvarstår i det förslag som nu remitterats. Vi ser också en stor risk att den regionala kunskapen och kompetensen försvinner med nuvarande förslag och vill därför betona att Länsstyrelsernas roll i det nya systemet behöver utredas och beskrivas tydligare. Länsstyrelsen har två huvudsakliga synpunkter på remissen

- För att få ett effektivt nytt prövningssystem behöver länsstyrelsens roll i det nya systemet förtydligas och stärkas. Vidare behöver prövningen ske så nära de som berörs som möjligt och någon typ av regionala närvaron från den nya prövningsmyndigheten kommer behövas.
- Finansieringen av den nya myndigheten behöver utredas och utformas så att konsekvenserna inte blir onödigt stora på länsstyrelsens övriga verksamhet.

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelserna har de senaste åren bedrivit ett aktivt utvecklingsarbete och tagit ett systemansvar för hela provningsverksamheten. Länsstyrelsen är den enda myndighet som deltar i princip i samtliga miljöprovningar som pågår i landet och länsstyrelsernas regionala kännedom och kompetens är helt avgörande för ett fungerande miljöprovningssystem. Vår fasta övertygelse är att ett effektivt system präglas av en aktiv dialog med sökande och övriga parter samt en framtung process där frågor lyfts upp på bordet tidigt i processen. Länsstyrelsen har här en stor fördel dels eftersom vi ofta redan har en etablerad dialog med bolagen i vår roll som tillsynsmyndighet och dels eftersom vi har den geografiska närheten.

I förslaget som nu är ute på remiss ska samtliga verksamheter som klassas som B-verksamheter flyttas över till en nationell myndighet. Variationen inom dessa ärenden är väldigt stor men många av verksamheterna är relativt små och flera av verksamheterna bedrivs av relativt små företag. Vår långa erfarenhet av dessa processer visar tydligt att behovet av stöd och råd samt en nära dialog med provningsmyndigheten är stor i dessa ärenden. Vi ser en stor risk att en nationell provningsmyndighet inte kommer kunna ge den service som faktiskt behövs för dessa företag och ser därför att det är avgörande att den nya myndigheten får en regional spridning men också att länsstyrelsernas fortsatta roll förtydligas. Vår erfarenhet visar att dessa företag ofta vill ses på plats och visa upp sin planerade verksamhet. I norra Sverige är också rennäringen en huvudaktör i många provningsprocesser och kunskap om rennäringens förutsättningar samt möjligheten till en nära dialog är avgörande för att få effektiva processer.

I det remitterade förslaget saknas dels en beskrivning av länsstyrelsernas fortsatta roll och dels en tydlig reglering kring länsstyrelsernas uppdrag i det nya systemet. Som författningsändringarna beskrivs tolkar vi det som att det inte finns någon reglering om att länsstyrelserna ska få ärendet på remiss. Enklarest vore troligen att ändra förslaget till ändring av 19kap. 5§ så att 22kap. 4§ läggs till där. Den saknas ju i nuvarande lagstiftning men där regleras länsstyrelsens medverkan istället i förordningen om miljöprovningsdelegationer som nu kommer upphävas.

Det är också otydligt hur överprövningssystemet ska fungera. Är det tänkt att den nya prövningsmyndigheten ska vara motpart om ärenden överklagas till domstol eller ska länsstyrelsen fortsatt ha en roll i överklagningsprocessen? I nuvarande system är det den länsstyrelse där verksamheten ligger som för talan i mark- och miljödomstolen och vi förordar att man behåller det systemet men lagstiftningsförändringarna behöver ses över så att det tydligt framgår. Vi ser också att frågan om vägledning i prövningsfrågorna behöver förtydligas. Det är idag relativt vanligt att kommunala tillsynsmyndigheter kontaktar länsstyrelsen för vägledning i prövningsfrågor och tolkning av tillstånden. Länsstyrelsen kan idag bidra med vägledning i dessa frågor till stor del eftersom vi har miljöprövningen inom samma organisation. När det nya systemet nu byggs upp behöver man titta på frågan om vem som ansvarar för vägledning i prövningsfrågor. Ska den nya myndigheten få en roll här eller ska länsstyrelsen ha kvar det uppdraget och hur ska i så fall samverkan och kunskapsöverföringen mellan prövningsmyndigheten och länsstyrelsen se ut?

Finansiering

I promemorian finns en kort beskrivning av de ekonomiska konsekvenserna av förslaget. Det framgår inte vart ifrån dessa siffror kommer men skulle man gå vidare med dessa beräkningar kommer det innebära stora konsekvenser för hela länsstyrelsens verksamhet. Länsstyrelserna rapporterar årligen samlat uppgifter över kostnader och intäkter för tillsyn och prövning till Naturvårdsverket enligt Förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Enligt dessa redovisningar var kostnaden för den miljöprövning som nu föreslås att flyttas till den nya myndigheten ca 58 miljoner 2022, 60 miljoner 2023 och 67 miljoner 2024. I promemorian föreslås att 81 miljoner 2027 och 181 miljoner 2028 flyttas till den nya myndigheten. Detta är alltså betydligt större belopp än vad provningsverksamheten idag kostar för länsstyrelserna. Finansieringen av den nya myndigheten behöver därför utredas ytterligare innan slutlig finansiering beslutas.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med enhetschef miljöenheten Magnus Langendoen som föredragande.